

Kas minu kodukaevu vesi nitraaditundlikul alal on tervisele ohutu?

Nitraaditundliku alana (NTA) on määratud piirkond, kus põllumajandus on või võib põhjustada põhjavee saastumise-nitraatiooniga. Eestis on nitraaditundliku alana määratud Pandivere ja Adavere-Põltsamaa piirkond (3250 km²). Sellel alal on põhjavesi maapinnalt lähtuva reostuse eest kaitsmata või nõrgalt kaitstud.

[Vaata Maa-ameti kaardirakendust „Kallete ja nitraaditundliku ala kaart“.](#)

NTA ala põhjavee seirepunktide keskmine nitraadisisaldus on toodud kõrval oleval joonisel. Maksimaalne nitraadisisaldus ületab 50 mg/l paljudes kaevudes, mis ei vasta joogivee kvaliteedinõuetele.

Lisaks nitraatidele ohustab põllumajandus põhjavee kvaliteeti taimekaitsevahenditega. On täheldatud vee saastumist orgaanilise aine ja mikroorganismidega vedelsõnniku ebasoodsa ilmastikuga laotamise järel.

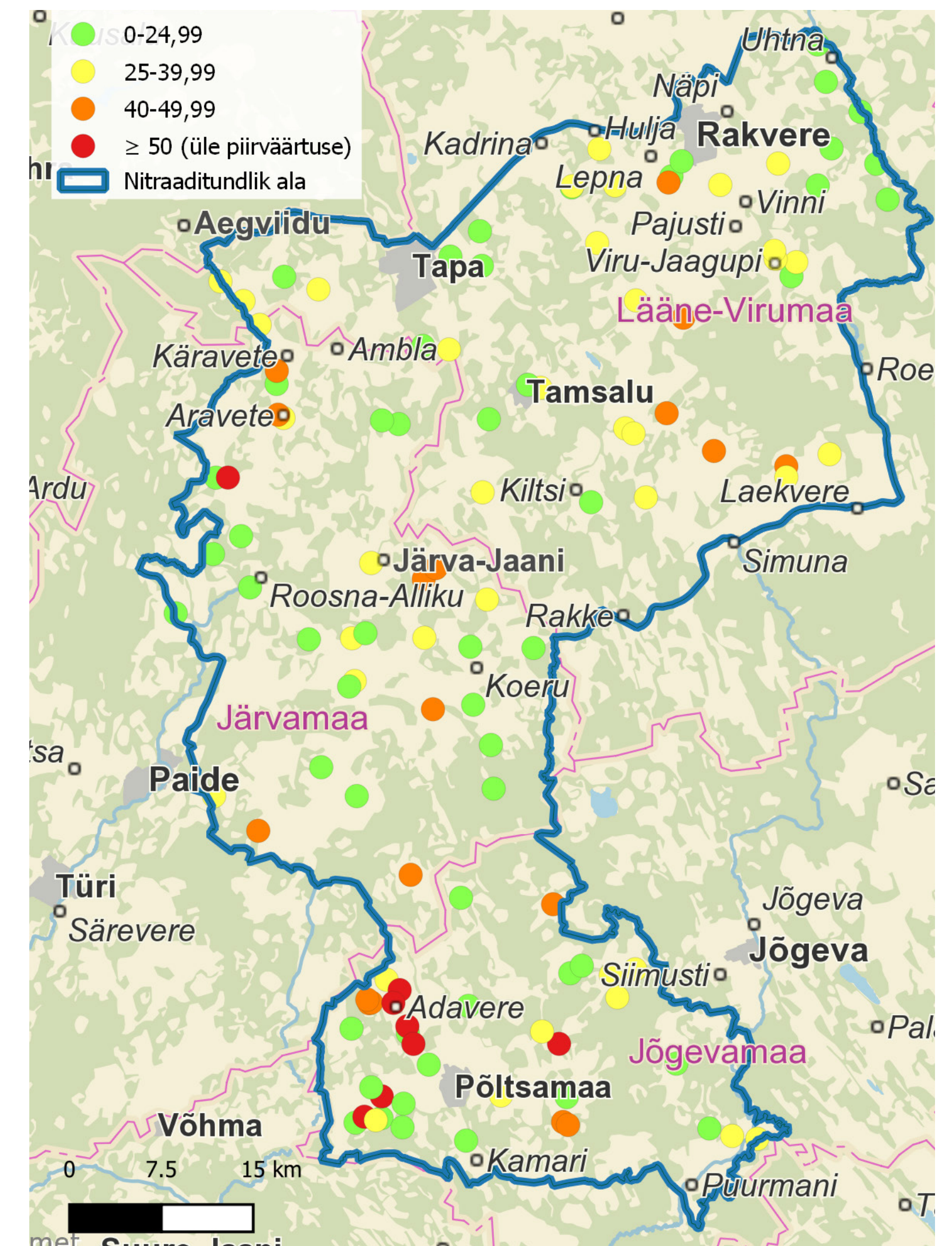
Lisaks eeltoodule võivad vett kodukaevus saastada kaevude läheduses asuvad sõnnikuhoidlad, kuivkäimlad ja heitvee immutamine. Vanade kaevude vee saastumist soodustab sageli pinnavee või maapinnalähedase põhjavee pääs kaevu.

Piirkonna põhjavee raua- ja mangaanisisaldus ning karedus on enamasti loodusliku päritoluga ning ei kujuta otsest ohtu tervisele, vaid ebamugavust sanitaartehnika ja kodumasinade kasutamisel.

Vaata lisaks:

[Terviseameti kodulehte joogivee kvaliteedinõuete kohta](#)

[Eesti nitraadidirektiivi täitmise aruannet Euroopa Komisjonile 2016-2019.](#)

Nitraaditundliku ala seirekohtade keskmine nitraadisisaldus 2016–2019

„Kuidas ma saan kaitsta oma joogivett?“

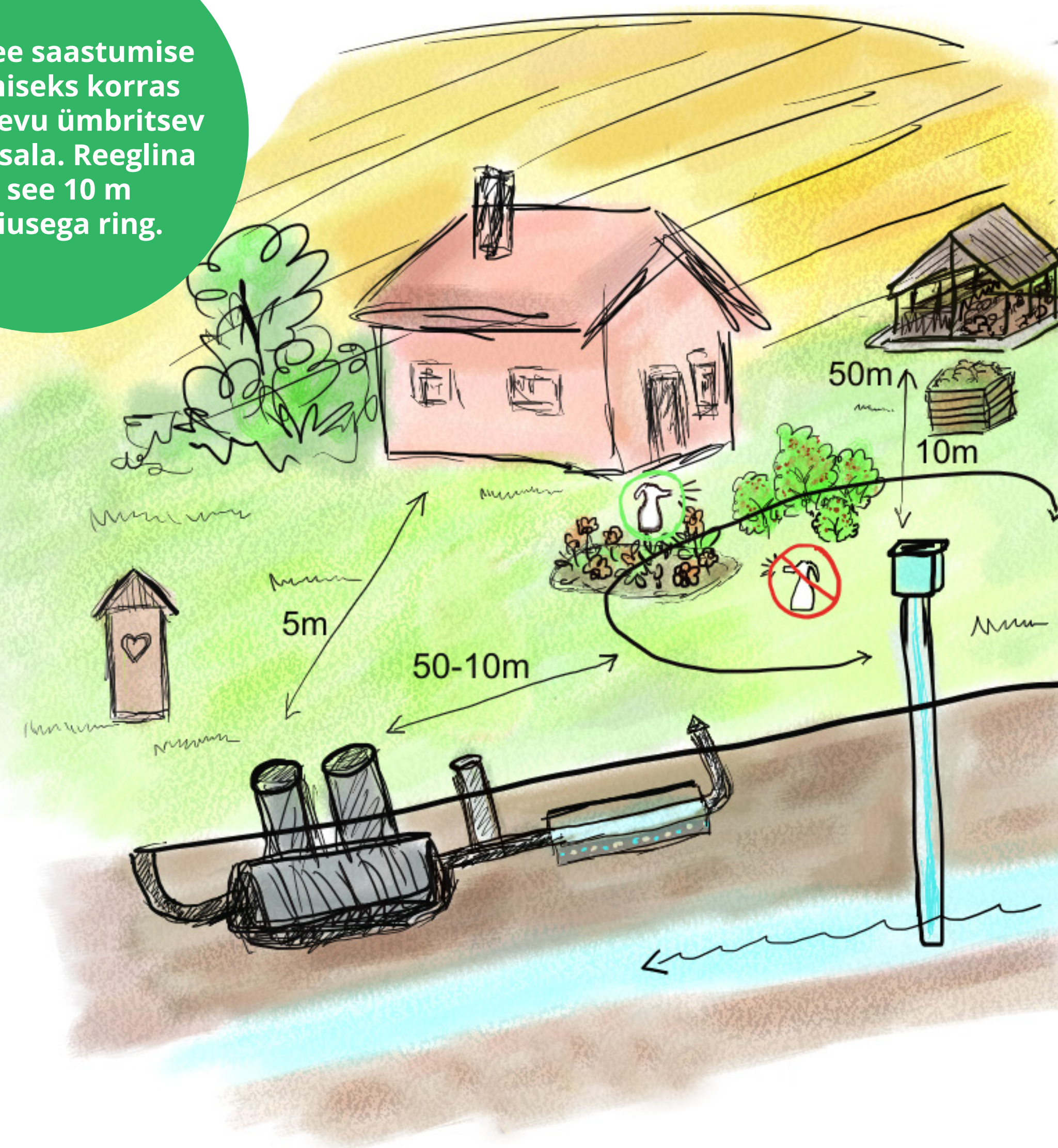
Hooldusalal väldi:

- taimekaitsevahendite kasutamist;
- väetiste hoidmist (sõnnik, kompost jm);
- tehnoseadmete hooldamist sh nende pesu;
- õlide ja kütuste ja muude ohtlike ainete hoiustamist;
- omapuhasti või kuivkäimla rajamist.

Kui ohtlikud objektid on kaevule liiga lähedal võivad maha valguvad saasteained jõuda põhjavette ja kaevu.

Hoia vee saastumise vältimiseks korras oma kaevu ümbritsev hooldusala. Reeglina on see 10 m raadiusega ring.

Väljaspool hooldusala:

- jälgi, et kaev oleks ehitatud käimlast, omapuhastist ja laudast kõrgemale;
- jälgi, et heitvee pinnasesse immutamine ei oleks lähemal kui 60 m kaevust;
- taimekaitsevahendite kasutamisel ja hoiustamisel jälgi pakendil olevaid juhiseid;
- hoiusta ohtlikud ained (õlid, kütus, kemikaalid jm) ilmastiku- ja lekkekindlalt;
- hoiusta väetisi (mineraalväetist ja sõnnikut) nõuetele vastavalt ilmastiku- ja lekkekindlalt;
- ära ladusta sõnnikut pinnasel lähemal kui 50 m kaevust;
- ära vala kanalisatsiooni ohtlikke aineid (lahustid, happed, ravimid jm).

„Kuidas ma saan teada, kas minu vesi on joogikõlblik? ”

- Vee kvaliteedi selgitamiseks saab ise võtta veeproovi ning viia see laborisse.
- Esmalt uuri, kus asub Sulle lähim veelabor ning küsi, kuidas ja kui palju vett on vaja prooviks võtta ja millisesse anumasse.
- Konsulteeri laboriga, milliseid näitajaid võiks analüüsida.
- Bakterite sisalduse analüüsimiseks on soovitatav tellida proovivõtja, sest valesti võetud proov ei pruugi näidata korrektset tulemust.

Lisateavet on võimalik saada – [Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid – Riigi Teataja](#).

Infot joogivee kvaliteedinäitajate kohta leiab [Terviseameti kodulehelt](#) ning hajaasustuspiirkondade joogivee kvaliteedikohta [Keskkonnaministeeriumi kodulehelt](#).

Lisaks leiab [Terviseameti kodulehelt](#) infot veeanalüüside tegemise, proovivõtjate tellimise ja hinnakirja kohta.

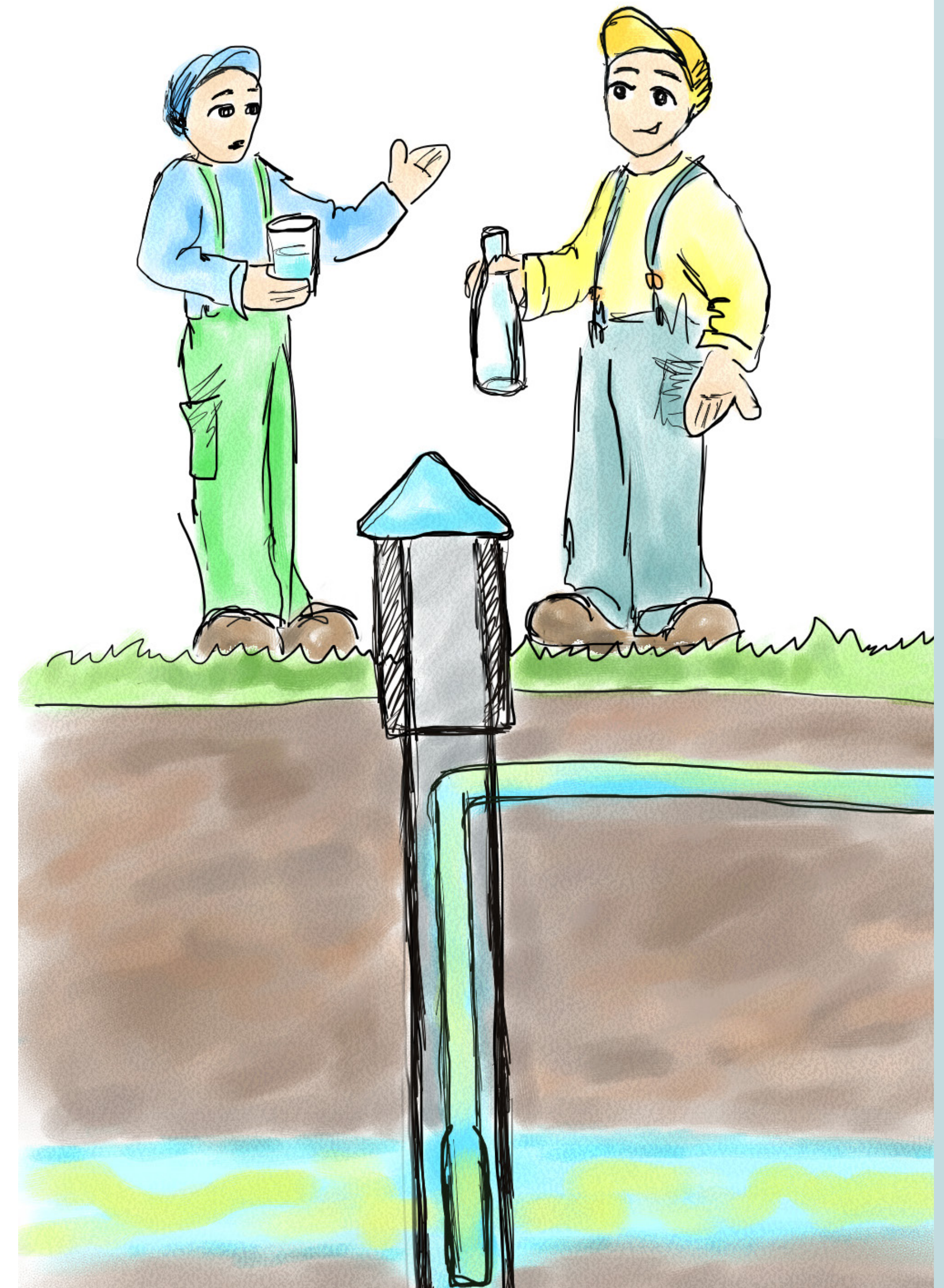
Veeanalüüse teevad:

[Eesti Keskkonnauuringute Keskuse labor](#)

[Terviseameti laborid](#)

[Veterinaar- ja toidulaboratoorium](#)

[Eesti Põllumajandusuuringute Keskuse labor](#)

Kui Sul on soov oma koduõuel rajada või rekonstrueerida vee- ja kanalisatsioonisüsteeme siis:

- Võta ühendust **kohaliku omavalitsusega**.
- Mõtle läbi vajalikud kujad oma koduõuel.
- Uuri [hajaasustuse programmi kohta](#). Programmi kaudu on võimalik taotleda kaasfinantseerimist. Programmi korraldab kohalik omavalitsus, kes teavitab taotlusvooru toimumisest ja toetuse saajatest ning tagab toetuse andmise ja kasutamise vastavalt programmi reeglitele.

Mida jälgida oma koduõuel ja kodu läheduses?

- Koduõuel jälgi, et kaevu konstruktsioon vastaks nõuetele. Kaevu konstruktsioon peab välistama pinnavee ja vajadusel ka saastunud maapinnalähedase põhjavee sattumise kaevu. Nõuded puurkaevu või -augu konstruktsiooni kohta leiad kehtestatud [Keskkonnaministeeriumi määrusest nr 43](#).
- Kui Sinu kodu läheduses on põllud, siis jälgimaks, kas põllumees peab kinni veekitse-nõuetest vaata nõudeid veeseadusest „[Keskkonnanõuded põllumajandusliku tegevuse kohta](#)“.

Kui märkad reostust või keskkonnavalaseid rikkumisi, siis helista
1247

Vaata lisaks:

Juhend [Keskkonnaministeeriumi kodulehel](#) hajaasustuspiirkonnas paiknevate majapidamiste kaevude joogivee nõuetekohasuse saavutamiseks ja terviseohutuse tagamiseks.

Täiendavat info puurkaevude ja heitvee kohta [Keskkonnaameti kodulehel](#)